Μαρία Παναγοπούλου: «Οι stalkers είναι διώκτες που εισβάλλουν αθόρυβα στη ζωή σου»

Νατάσσα Σχοινά 26 Μαΐου 2023

Μετά το άκρως απολαυστικό workshop των εκδόσεων ΨΥΧΟΓΙΟΣ με τη Μαρία Παναγοπούλου στο Empowering Women by JennyGr, η συγγραφέας μάς μίλησε για την πραγματική ιστορία stalking πίσω από το νέο της βιβλίο, «Οι Γυναίκες Δεν Κλαίνε»

Δεν υπάρχει τίποτα σαν τη μαγεία ενός βιβλίου και αυτήν ακριβώς τη μοναδικότητα είναι που έφεραν οι **εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ** στο **Empowering Women by JennyGr** (Κυριακή 7 Μαΐου) μαζί με τη συγγραφέα **Μαρία Παναγοπούλου**. Ο εκδοτικός οίκος των βιβλίων που έχουμε αγαπήσει πλαισίωσε με τον πιο όμορφο τρόπο τον αναζωογονητικό χώρο του Anassa City Events και προσέφερε στο κοινό μία μοναδική εμπειρία. Όχι μόνο για τους μεγάλους, αλλά και για τους μικρούς, αφού δημιούργησε το Kids Corner, το οποίο επιμελήθηκε η παιδαγωγική ομάδα «**απ'Ουσία**» με τα silent books των **Εκδόσεων Ψυχογιός** **«Περπατάμε Μαζί, Βανέσα;»** και **«Δεν Πειράζει, Άλεξ»**.

Η Μαρία Παναγοπούλου που γνωρίσαμε μέσα από βιβλία που κέρδισαν τις εντυπώσεις, όπως «Η Πενθέρα», ηγήθηκε ενός πολύ δημιουργικού workshop με τίτλο **«Book Time»**, το οποίο «χτίστηκε» γύρω από την παρουσίαση του νέου της βιβλίου **«Οι Γυναίκες Δεν Κλαίνε»**, μίας πραγματικής ιστορίας stalking. Έκανε όλο το κοινό μέρος ενός παιχνιδιού με σκοπό να βρει μικρά, καθημερινά πράγματα που συμβαίνουν και στα οποία πολλές φορές δε δίνουμε σημασία, αλλά τελικά αποτελούν σημάδια ότι είμαστε θύματα stalking από ανθρώπους στον περίγυρό μας.

Εμείς μιλήσαμε με τη Μαρία Παναγοπούλου και μας είπε τα πάντα για το νέο της βιβλίο που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ (σ.σ. Το οποίο ανυπομονούμε να διαβάσουμε!), αλλά και για το stalking που αποτελεί τη βασική του θεματική.

Στο Empowering Women by JennyGr, μας παρουσιάσατε το νέο σας βιβλίο «Οι Γυναίκες Δεν Κλαίνε», το οποίο αποτελεί μία πραγματική ιστορία stalking. Πώς πήρατε την απόφαση να ασχοληθείτε με το συγκεκριμένο θέμα;

Καταρχάς να σας ευχαριστήσω για την τιμή να λάβω μέρος σε αυτό το εξαιρετικό event γυναικείας ενδυνάμωσης που διοργάνωσε το JennyGr. Αυτό το βιβλίο είναι η αληθινή ιστορία μίας νέας γυναίκας 30 ετών, που έπεσε θύμα stalking. Το γεγονός ότι η Μπιάνκα, όπως την αποκαλώ, είναι συνομήλικη με τον γιο μου, με επηρέασε βαθύτατα. Δεν γνώριζα πολλά για το θέμα, πέρα από το ότι οι stalkers είναι άνθρωποι που μας ακολουθούν με εμμονή στα social media. Μέσα από τη Μπιάνκα συνειδητοποίησα πως πρόκειται για κάτι πολύ πιο σύνθετο και επικίνδυνο. Οι stalkers είναι διώκτες που εισβάλλουν αθόρυβα στη ζωή σου, γίνονται η σκιά σου, σού δημιουργούν έντονο άγχος ή φόβο. Άλλοτε είναι πρώην σύντροφοι, γνωστοί, συνεργάτες ή φίλοι, άλλοτε άγνωστοι που για δικούς τους λόγους σε στοχοποιούν και σε ακολουθούν με εμμονή.

Η πρωταγωνίστρια του βιβλίου, Μπιάνκα, βιώνει μία πολύ άσχημη περίπτωση stalking και το χειρότερο είναι ότι δεν μπορεί να βρει βοήθεια ούτε και στους αρμόδιους, γιατί δεν την πιστεύουν, γιατί δε δίνουν βαρύτητα στα λεγόμενά της. Γιατί πιστεύετε ότι μέχρι σήμερα υπάρχει αυτή η αντιμετώπιση στις γυναίκες που αντιμετωπίζουν κάτι τέτοιο; Γιατί μειώνεται η σοβαρότητα της κατάστασης;

Θα σας απαντήσω με μια φράση της ηρωίδας μου, όπως υπάρχει μέσα στο βιβλίο: «Ναι, ρε φίλε. Εσύ που με αμφισβητείς, με θεωρείς υπερβολική ή διερωτάσαι αν φταίω κι εγώ, αποτελείς μέρος του προβλήματος». Αυτό, δυστυχώς, είναι κάτι που συμβαίνει σε όλες τις μορφές βίας με θύματα γυναίκες. Στην περίπτωση του stalking το πρόβλημα ξεκινάει από το γεγονός ότι στην Ελλάδα, το ταυτίζουμε με το ερωτικό ενδιαφέρον ή με την κυριαρχική συμπεριφορά. Θεωρούμε πως όταν ένας άντρας πολιορκεί επίμονα και στενά μια γυναίκα, ακόμη κι αν η ίδια δεν το επιθυμεί, είναι «αρσενικό», «κυνηγός», «έτσι έχει μάθει» και δεν ασχολούμαστε σοβαρά μαζί της. Κι όμως, από το 2019 υπάρχει σχετική νομοθεσία στη χώρα μας που προβλέπει ξεκάθαρα ότι όποιος, χωρίς απειλή βίας, προκαλεί στον άλλον ανησυχία ή τρόμο, παρακολουθώντας τον επίμονα και επιδιώκοντας διαρκή επαφή μαζί του, είτε μέσω τηλεφώνου/social media είτε με επανειλημμένες επισκέψεις στο οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον του, διαπράττει αδίκημα και τιμωρείται.

Πώς βρήκατε την πραγματική Μπιάνκα (και την ιστορία της);

Γράφω μόνο αληθινές ιστορίες, κατά συνέπεια είναι πολλοί οι άνθρωποι που με πλησιάζουν και μου εμπιστεύονται τη δική τους, ωστόσο το ποια θα γίνει βιβλίο νομίζω πως δεν το αποφασίζω εγώ. Είναι σαν να με επιλέγουν οι ιστορίες μου από μόνες τους. Η Μπιάνκα με προσέγγισε στα social media, όταν διάβασε το βιβλίο μου «Ολική έκλειψη καρδιάς», που ασχολείται με μια περίπτωση ενός χειριστικού συντρόφου τη δεκαετία του ΄80. Από τα πρώτα μηνύματα που ανταλλάξαμε, κατάλαβα πως θα ήθελα να είναι η επόμενη ηρωίδα μου.

Θέλετε να μας περιγράψετε τη διαδικασία που ακολουθήσατε για να γράψετε το βιβλίο (Πόσο χρόνο σας πήραν οι συναντήσεις με τη Μπιάνκα, πόσο χρειαστήκατε έπειτα για τη συγγραφή του, κλπ);

Με την Μπιάνκα συναντηθήκαμε τέσσερις φορές από κοντά. Πάντα μέρα, καθημερινές, έξω από μία συγκεκριμένη τράπεζα στο Παλαιό Φάληρο. Παίρναμε καφέ και καθόμασταν σε ένα τσιμεντένιο παγκάκι, κοντά στην πολύβουη Λεωφόρο Ποσειδώνος με θέα τη θάλασσα. Όταν κάποια στιγμή της είπα να πάμε σε μια καφετέρια, μού εξήγησε ότι μόνο έξω από την τράπεζα ένιωθε ασφαλής, γιατί εκεί υπήρχε φύλακας. Σε καμία από τις συναντήσεις μας αυτές δεν κράτησα σημειώσεις ούτε την ηχογράφησα. Ήθελα μόνο να την ακούω. Ακόμη και όταν παρέμενε σιωπηλή, απέφευγα να της μιλάω σεβόμενη τις εσωτερικές διεργασίες που γίνονταν μέσα της. Κάθε φορά που επέστρεφα στο σπίτι μου, έγραφα με κάθε λεπτομέρεια όσα είχα ακούσει, όσα είχα δει, όσα είχα νιώσει. Από εκεί και πέρα, άρχισε η ηλεκτρονική επικοινωνία. Αμέτρητες κουβέντες μέσω skype αλλά και μέσω μια ειδικής εφαρμογής επικοινωνίας την οποία κατέβασα μόνο για να μιλώ μαζί της, αφού η Μπιάνκα τη θεωρούσε ασφαλή. Παράλληλα έκανα και έρευνα, επικοινωνώντας με κέντρα καταγραφής του stalking των ΗΠΑ, και οφείλω να πω ότι εντυπωσιάστηκα από το πόσο άμεσα και ουσιαστικά με βοήθησαν.

Υπήρξε κάποιο σημείο του βιβλίου που σας δυσκόλεψε λίγο περισσότερο; Κάποιος σταθμός στα όσα βίωσε η Μπιάνκα που σας κίνησε πιο έντονα ψυχολογικά;

Με δυσκόλεψε πολύ το γεγονός ότι έγραψα την ιστορία σε πρώτο πρόσωπο. Είναι εξαιρετικά δύσκολο, όσο και γοητευτικό, να γίνεσαι η φωνή ενός ανθρώπου που έχει βιώσει stalking, αυτή τη μορφή βίας που αφήνει ανεπούλωτα σημάδια στην ψυχή. Κατά τη διάρκεια της συγγραφής δεν ήμουν μόνο η συγγραφέας που μεταφέρει συναισθήματα και ερμηνεύει συμπεριφορές. Ήμουν κυρίως η Μπιάνκα.

Ένα πρόσωπο υπαρκτό, ταλαιπωρημένο και εύθραυστο. Ένα πρόσωπο που αν με την έκδοση του βιβλίου μου αισθανόταν έστω και μια στιγμή πως είχα προδώσει την εμπιστοσύνη του, θα πληγωνόταν βαθιά. Για άλλη μια φορά.

Κατά τη διάρκεια του workshop, μοιράσατε στις παρευρισκόμενες κάρτες με «Ναι» (πράσινο) και «Όχι» (κόκκινο). Στη συνέχεια, κάνατε μία σειρά από ερωτήσεις που αφορούσαν στον τρόπο συμπεριφοράς πιθανών ανθρώπων στη ζωή τους. Αν κάποια σήκωνε από 4 πράσινες κάρτες και πάνω, σήμαινε πως μπορεί να είναι θύμα stalking, ακόμα και δίχως να το γνωρίζει. Και πράγματι υπήρχαν γυναίκες που έφτασαν ή και ξεπέρασαν τα 4 «Ναι». Εσείς έχετε υπάρξει ποτέ θύμα stalking;

Αυτό που κάναμε στο workshop είναι ένα διαδραστικό «παιχνίδι» που «παίζουμε» σε όλες τις παρουσιάσεις του βιβλίου μου και βοηθάει τους παρευρισκόμενους να κατανοήσουν το stalking στην πράξη. Προσωπικά έχω βιώσει μια εμπειρία εμμονικής καταδίωξης, πριν από αρκετές δεκαετίες, τότε που δεν υπήρχε ο ορισμός stalking. Μέσα από το βιβλίο μου αντιλήφθηκα πως, ενστικτωδώς, αντέδρασα με τους σωστούς τρόπους: έκοψα κάθε επικοινωνία με τον stalker, έκλεισα τα αυτιά μου στις υποσχέσεις του ότι δεν θα το ξανακάνει και μοιράστηκα με τους δικούς μου ανθρώπους αυτό που μου συνέβαινε.

Με την περίπτωση της Μπιάνκα, φέρνετε στην επιφάνεια τη συνυπευθυνότητα των γυναικών σε ό,τι κακό τους συμβαίνει. Αν μπορούσατε να δώσατε μία συμβουλή σε μία γυναίκα που γίνεται θύμα του επιβαλλόμενου από την κοινωνία αισθήματος της συνυπευθυνότητας, ποια θα ήταν αυτή;

Στην αφιέρωση του βιβλίου μου γράφω «αφιερωμένο στον γιο μου, Κωνσταντίνο, γιατί σέβεται τον άνθρωπο, σε όποιο φύλο κι αν ανήκει». Αυτό για εμένα αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα στοιχήματα για γυναίκες και άντρες. Να σεβόμαστε εμείς οι ίδιοι τον άνθρωπο. Και να μεγαλώνουμε παιδιά, να επιλέγουμε συντρόφους και φίλους που επίσης σέβονται τον άνθρωπο, σε όποιο φύλο κι αν ανήκει. Νιώθω πως μόνο τότε, μέσα από την ανθρώπινη υπευθυνότητα θα μπει ένα τέλος στη χυδαιότητα της γυναικείας συνυπευθυνότητας.

Όπως μας είπατε, στα βιβλία σας διηγείστε μόνο πραγματικές ιστορίες. Τι είναι αυτό που σας γοητεύει στη συγγραφή τους;

Από μικρό παιδί απολαμβάνω να ακούω τις ιστορίες των άλλων και θα σας εξομολογηθώ ότι το κάνω ακόμη και ως «λαθρακουστής». Ακούω συζητήσεις στις καφετέριες, στα μέσα μεταφοράς, στα διπλανά γραφεία, όχι από περιέργεια αλλά για να αφουγκραστώ τα

συναισθήματα των ανθρώπων και να κατανοήσω τις συμπεριφορές τους. Είναι ευτυχία ότι τα τελευταία έξι χρόνια, μπορώ να μοιράζομαι με τους αναγνώστες μου την αλήθεια της ψυχής όσων μου εμπιστεύονται τις ζωές τους.

Έχετε σκεφτεί το επόμενο βιβλίο σας;

Ζω με πολλά «επόμενα βιβλία» μέσα στο κεφάλι μου. Ξέρω πως ακούγεται κάπως παράξενο αλλά είναι μοναδικό.